

prima instanță, Judecătoria Anenii-Noi, sediul Central (jud. M. Chiperi)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (N.Budăi, I.Muruianu, V.Buhnaci)

ÎNCHEIERE

19 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Sorin Bolea, reprezentat de avocatul Cebanaș Alexandru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Cătănoi împotriva CIA „Asito”, Lidiei Bolea, Sorin Bolea și Gheorghe Bolea, intervenient accesoriu Nastas Serafim cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat în urma accidentului rutier, încasarea penalității legale și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 03 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Sorin Bolea, reprezentat de avocatul Cebanaș Alexandru și s-a menținut hotărârea din 14 februarie 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central,

c o n s t a ț ă :

La 10 decembrie 2013, Sergiu Cătănoi a depus cerere de chemare în judecată împotriva CIA „Asito”, Lidiei Bolea, Sorin Bolea și Gheorghe Bolea, intervenient accesoriu Nastas Serafim cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat în urma accidentului rutier, încasarea penalității legale și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 14 aprilie 2013, pe traseul Chișinău-Anenii Noi, în apropierea or. XXXXX a avut loc accidentul rutier cu implicarea autovehiculului de model XXXXX, condus de minorul Bolea Sorin, proprietar - Nastas Serafim și automobilul XXXXX, condus de Perciun Iurie, proprietar Tudosan Valentin, posesor Cătănoi Sergiu.

A indicat reclamantul că vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Bolea Sorin, care la acel moment era minor și în privința căruia la 14 mai 2013 a fost emisă ordonanța procurorului mun. Chișinău potrivit căreia s-a dispus începerea urmăririi penale în baza art. 264 alin.(l) Cod penal.

A susținut reclamantul că, s-a adresat la Compania de asigurări „Asito” SA cu cerința de a deschide un dosar de daune și respectiv achitarea despăgubirii de

asigurare, dar a primit refuz dat fiind că nu este cunoscut vinovatul accidentului rutier nominalizat.

A relatat că ulterior a prezentat companiei de asigurare ordonanța de începere a urmăririi penale în privința lui Bolea Sorin, autorul prejudiciului, primind răspunsul nr. 04-200 din 11 mai 2013, potrivit căruia i s-a comunicat că accidentul de circulație din data de 14 aprilie 2013 a fost notificat de către persoana asigurată, fiind înregistrat sub nr. 130978, iar după prezentarea culpei utilizatorului autovehiculului de model XXXXX cuprins în asigurarea RCA va purcede la regularizarea daunelor provocate în rezultatul accidentului nominalizat.

Astfel, a menționat că până în prezent nu are posibilitatea să repare bunul deteriorat, să se folosească de el, fapt ce îi creează incomodități.

A solicitat încasarea din contul CIA „Asito” SA în beneficiul lui Cătănoi Sergiu a prejudiciului material în mărime de 83 713,7 lei, încasarea din contul Lidiei Bolea, persoana civilmente responsabilă în beneficiul lui Cătănoi Sergiu a prejudiciului moral în mărime de 5 000 de lei, încasarea penalității legale în mărime de 502 278 de lei în temeiul art. 16 și 27 din Legea nr. 105 privind protecția consumatorilor și compensarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior, la 25 februarie 2015, Cătănoi Sergiu a depus o cerere de concretizare a acțiunii prin care a solicitat încasarea din contul CIA “Asito” SA în beneficiul lui Cătănoi Sergiu a prejudiciului material în mărime de 54 577,86 de lei, costul materialelor necesare pentru recondiționarea automobilului în mărime de 5 515,71 de lei, valoarea manoperei în mărime de 23 494,13 lei, încasarea din contul Lidiei Bolea, persoana civilmente responsabilă în beneficiul lui Cătănoi Sergiu a prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei, încasarea penalității legale în mărime de 501 526,20 de lei pentru perioada de întârziere septembrie-octombrie 2013 și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 27 ianuarie 2017, Cătănoi Sergiu a mai depus o cerere de concretizare a acțiunii potrivit căreia a solicitat încasarea din contul Lidiei Bolea, a lui Bolea Sorin și Bolea Gheorghe în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 65 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 5 000 de lei.

În vederea argumentării noilor cerințe a indicat că în rezultatul accidentului rutier din 14 aprilie 2013 ora 21.00 produs din vina lui Bolea Sorin i-a fost cauzat un prejudiciu moral exprimat prin suferințe fizice și psihice.

În acest sens, a indicat precum că i-au fost cauzate leziuni corporale medii, din care considerente a suferit un disconfort fizic, fiind nevoit să poarte ghips pe mâna dreaptă, fiind astfel și în imposibilitate să se prezinte și la serviciu.

Prin hotărârea din 14 februarie 2018 a Judecătorei Anenii Noi, sediul Central, a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Cătănoi Sergiu împotriva Lidiei Bolea, Bolea Sorin și Bolea Gheorghe, intervenient accesoriu Nastas Serafim cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat în urma accidentului rutier, încasarea penalității legale și compensarea cheltuielilor de judecată și s-a încasat de la Bolea Sorin în beneficiul lui Cătănoi Sergiu prejudiciul moral în sumă de 10 000 de lei și cheltuielile de judecată în sumă de 5 380 de lei. În rest acțiunea a fost respinsă (f.d. 189, 192-194 verso, vol.II).

Prin decizia din 15 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Bolea Sorin, reprezentat de avocatul Cebanaș Alexandru, s-a casat parțial hotărârea din 14 februarie 2018 a Judecătorei Anenii Noi, sediul Central și a

fost emisă în această parte o nouă hotărâre prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Cătănoi Sergiu împotriva lui Bolea Sorin cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat în urma accidentului rutier, încasarea penalității legale și compensarea cheltuielilor de judecată a fost respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție extinctivă.

Prin decizia din 22 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de către Cătănoi Sergiu. S-a casat integral decizia din 15 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cătănoi Sergiu împotriva Lidiei Bolea, Bolea Sorin și Bolea Gheorghe, intervenient accesoriu Nastas Serafim cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat în urma accidentului rutier, încasarea penalității legale și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a trimis cauza spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău pentru judecarea apelului în fond.

Prin decizia din 03 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Bolea Sorin, reprezentat de avocatul Cebanaș Alexandru și s-a menținut hotărârea din 14 februarie 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, în special importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale și a bunurilor; nivelul suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice, pierderea sau limitarea capacității de muncă etc, și felul vinovăției, intenția, imprudența persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezența ei. Instanța de judecată, la determinarea mărimii prejudiciului moral în echivalent bănesc, este în drept să ia în considerație și alte circumstanțe probatoare prin actele pricinii, în particular, situația familială și materială a persoanei care poartă răspundere pentru cauzarea prejudiciului moral părții vătămate. Obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral, suferințelor psihice sau fizice suportate o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanțe și în baza căror acțiuni, inacțiuni i-au fost cauzate suferințe morale, psihice sau fizice, prin ce se manifestă acestea.

Instanța de apel a relatat că suma de 10000 lei, încasată prin hotărârea primei instanțe contestată cu apel, atinge scopul și finalitatea prevăzută de lege, aceasta fiind suficientă pentru acoperirea prejudiciului moral cauzat ca urmare a faptului ilicit produs de către Bolea Sorin (accidentul rutier de a cărui producere a fost recunoscut vinovat prin sentința Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 27 februarie 2014; decizia Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2014 și decizia Curții Supreme de Justiție din 24 decembrie 2014), care, neavând permis de conducere, nu a respectat prevederile Regulamentului Circulației Rutiere și a accidentat autovehiculul în care se afla Sergiu Cătănoi ca pasager, provocându-i ultimului vătămare medie sănătății, conform raportului de constatare medico-legală nr.1621 din 15 aprilie 2013 și actelor judecătorești irevocabile enunțate mai sus. Drept urmare, Sergiu Cătănoi a suportat un prejudiciu moral, acesta suportând suferințe fizice, stres, stare de neliniște, neputință, anxietate și a speranței de viață pe fonul nervos survenit.

În acest sens, instanța de apel a considerat că compensația pentru prejudiciul

moral suportat în mărime de 65000 lei, solicitată spre încasare de către Sergiu Cătănoi este exagerată, motiv din care pretenția dată corect nu a fost admisă integral de către instanța de fond.

Instanța de apel a menționat că unul din criteriile de apreciere a prejudiciului moral este cel al echității, conform căruia cuantumul despăgubirii trebuie să fie stabilit astfel încât, efectul acestuia să fie compensatoriu, iar încasarea sumei de 10000 lei din contul lui Sorin Bolea în beneficiul lui Sergiu Cătănoi în acest sens, este echitabilă și proporțională prejudiciului moral suportat.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel consideră că Sorin Bolea este subiect al raportului juridic obligațional, și prin urmare, prima instanță corect a încasat din contul său suma de 10000 lei, or, reieșind din prevederile art. 1407 alin. (1) Cod civil, acesta răspunde personal pentru prejudiciul cauzat, potrivit regulilor generale.

La 23 decembrie 2019, Bolea Sorin, reprezentat de avocatul Cebanaș Alexandru a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că la 14 februarie 2018, avocatul Alexandru Cebanaș, a solicitat amânarea ședinței de judecată pentru 40 minute, în legătură cu implicarea acestuia în alte ședințe judiciare și în legătură cu condițiile meteorologice nefavorabile, prin expedierea unui mesaj pe adresa electronică a Judecătoriei Anenii Noi și prin efectuarea unui apel telefonic în acest sens. Prima instanță a respins cererea dată și a examinat cauza în fond, prin ce i-a încălcat lui Bolea Sorin toate drepturile procesuale, fiind privat de dreptul la apărare și la expunerea poziției în fața instanței de judecată.

A menționat că Cătănoi Sergiu avea dreptul să înainteze acțiune civilă din data de 14 aprilie 2013 până la data de 14 aprilie 2016, însă această acțiune a fost înaintată față de pârâtul Bolea Sorin la data de 27 ianuarie 2017, adică cu depășirea termenului de prescripție cu 9 luni.

A comunicat, că prejudiciul moral solicitat spre încasare de către Cătănoi Sergiu nu este argumentat și nu este probat, contrar prevederilor art. 118 Cod de procedură civilă.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 03 octombrie 2019.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 03 octombrie 2019 și expediată participanților la proces la 22 octombrie 2019 (f.d. 90), dar date care ar confirma recepționarea deciziei recurate la materialele dosarului lipsesc. Astfel, recursul declarat la 23 decembrie 2019 se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în

conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 17 ianuarie 2020 instanța de recurs a comunicat intimațiilor recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii (f. d.113), iar potrivit avizului de recepție Cătănoi Sergiu și CIA „Asito” SA au recepționat recursul (f.d.114-115), iar Nastas Serafim nu a recepționat recursul, plicul fiind restituit cu mențiunea „a expirat termenul” (f.d.116).

Până la data examinării recursului, referință asupra recursului intimații nu au depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Bolea Sorin, reprezentat de avocatul Cebanaș Alexandru.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat Sorin Bolea, reprezentat de avocatul Cebanaș Alexandru.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru